

NEKE NAPOMENE I PODACI UZ »BIBLIOGRAFIJU RADOVA O SRPSKOJ
ISTORIJ I KULTURI U HRVATSKOJ«, DR. STANKA KORAČA, OBJAVLJE-
NOJ U ZBORNIKU RADOVA O POVIJESTI I KULTURI SRPSKOG NARO-
DA U SR HRVATSKOJ

Knjiga 1, Zagreb 1988.

Napomene se odnose samo na povijesni dio bibliografije objavljen na stranama 175 — 179 navedenog zbornika.

U povijesnom dijelu navedeno je ukupno 95 bibliografskih jedinica. Autora Srba navedeno je 85 ili oko 89%, a Hrvata 6 ili oko 5,5%. Od spomenutih 95 jedinica čak 37 ili 38% odnose se na radove Alekse Ivića, iako su neke od njih novinski članci, ponovljeni ili preštampani.

Od hrvatskih historičara navode se samo G. Novak, Lj. Boban, T. Smičklas i L. Bakotić. Dva puta navodi se i S. Pavičić, koji nije historičar već filolog. Od živućih hrvatskih historičara sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu, te njegovog Zavoda za hrvatsku povijest spominje se samo Ljubo Boban.

Iako je spomenut određen broj radova o povijesti Srba u Vojnoj krajini, nije uzeta u obzir knjiga: Vojna krajina — povijesni pregled — historiografija — rasprave, Zagreb 1984. (ur. D. Pavličević), u kojoj su sakupljeni referati 24 autora sa simpozija o Vojnoj krajini, održanog 1981. Nije spomenuta niti knjiga Mirka Valentića: Vojna krajina i pitanje njezina sjedinjenja s Hrvatskom 1849 — 1881., zatim nekoliko drugih njegovih radova, te predgovor katalogu: Vojna krajina u Hrvatskoj, iz 1981 s opširnim uvodima F. Moačanina i M. Valentića.

U knjizi Nikše Stančića, Hrvatska nacionalna ideologija preporodnog pokreta u Dalmaciji, Zagreb 1980, otprilike 25% teksta govori o Srbima u Dalmaciji. Isti autor ima i takvih radova u kojima se srpsko ime spominje i u naslovu. I u knjizi Dragutina Pavličevića, Narodni pokret 1883. u Hrvatskoj, Zagreb 1980. nalazi se i više od 25% teksta koji govori o Srbima. U pojedinim poglavljima srpsko ime spominje se izričito i u naslovu, npr. Sjedinjenje Vojne krajine i srpsko pitanje. Isti autor objavio, je između ostalih, i rad: »Buna u bivšoj Banskoj krajini (Baniji) 1883. Historijski zbornik 1972. str. 75—133, u kojem se gotovo isključivo govori o buni među srpskim stanovništvom Banije. D. Pavličević objavio je ukupno 16 znanstvenih radova koji se odnose i na povijest Srba u Hrvatskoj.

U knjizi: »Društveni razvoj u Hrvatskoj«, Zagreb 1981. (ur. M. Gross), govori se također i o razvoju srpskog društva u Hrvatskoj, posebno se time bavi članak F. Moačanina, Društveni razvoj u Krajini, te N. Stančića, Narodni preporod u Dalmaciji, u kojem je obrađen i preporod Srba. U sintezi: »Povijest hrvatskog naroda«, koju su napisali J. Šidak, M. Gros, I. Karaman i D. Šepić (Zagreb 1968), postoje i poglavlja o hrvatsko-srpskim odnosima, o slomu hrvatske i srpske opozicije, o srpskoj politici itd., u kojima se opširno govori i o Srbima, ali niti jedan prilog iz ove knjige nije naveden, kao niti knjiga Rene Lovrenčića: »Geneza politike novog kursa«, Zagreb 1972, koja opširno tretira i pitanja vezana za Srbe u Hrvatskoj. Mirjana Gross, objavila je do sada 11 radova u kojima se govori i o povijesti Srba u Hrvatskoj no nije naveden niti jedan. Ivan Jurišić, koji se do sada bavio isključivo poviješću Srba — krajišnika u Karlovačkom generalatu i Banskoj krajini, o čemu je napisao 7 radova, nije zastupljen također niti sa jednim.

Nadalje, uočljiv je nesrazmjer u broju navedenih radova A. Ivića i F. Moačanina, budući da su prvome uzeti u obzir i neki danas potpuno zastarjeli radovi, čiju problematiku je sam Ivić u kasnijim radovima dopunio, korigirao ili drugačije izložio, npr. rad o seobi Srba u Hrvatsku i Slavoniju iz 1907. o čemu u radovima o doseljavanju Srba u Hrvatsku iz 1923. i Slavoniju, iz 1926. izlaže na temelju najnovijih znanstvenih saznanja. S druge strane Fedor Moačanin zastupljen je samo sa dva rada, od kojih se u onom iz 1972. uopće ne govori direktno o Srbima u Krajini, već općenito o krajišnicima, i njihovim zemljišnim posjedima, dok je izostavljen njegov jedini rad u kojem se u potpunosti bavi Srbima.

Nesistematičnost u izboru bibliografskih jedinica pokazana je i pri navođenju radova iz časopisa »*Naše teme*«, 11, 1982, iz kojeg je uzeo samo rad D. Roksandića o Vojnoj krajini, iako su pored Roksandića u časopisu svoje radove o Krajini objavili i M. Gross, N. Stančić, M. Valentić i D. Pavličević.

Izvjesna diferencijacija izvršena je i među zbornicima, budući da je npr. uzeta u obzir monografija o Glini, ali nije ona o Karlovcu, iako obadviije donose i radove o Srbima. Treba spomenuti i zbornik o Ludbregu u kojem se nalazi među ostalima i članak o Srbima u tom kraju od F. Moačanina.

O seljačkim i krajiškim nemirima i bunama nije naveden niti jedan rad J. Adamčeka, V. Dabića, I. Karamana, ili F. Čulinovića, koji su u svojim radovima obrađivali i bune Srba. U bibliografiji je naveden rad V. Krestića o seljačkim nemirima u Hrvatskoj i Slavoniji šezdesetih godina 19. stoljeća, ali je izostavljen veći i opširniji rad o istoj temi D. Pavličevića iz 1982. objavljen u *Historijskom zborniku*.

Nije naveden niti jedan rad F. Račkog ili B. Šuleka o hrvatsko-srpskim odnosima, kao ni jedan od brojnih radova napisanih o hrvatsko-srpskim odnosima u doba velike istočne krize 1875—1878. i bosansko-hercegovačkom ustanku. To se isto odnosi i na radove o »Veleizdajničkom procesu« 1908 09. o S. Radiću i Srbima, i sl.

U navedenoj bibliografiji nema uopće bibliografskih jedinica autora koji su pisali o NOB-i ili pojedinim ličnostima Srbima iz NOB-e npr. T. Čubelića, I. Jelića, H. Sirotkovića, B. Krizmana, I. Očaka i drugih.

Uz sve spomenute primjedbe može se navesti i jedna opća, u vezi sa koncepcijom navedene bibliografije. Naime, autor nije razvrstao bibliografske jedinice na građu, monografije, članke itd. tako da se npr. pod naslovom »Istorija kotarskih uskoka 1646—1684«, Boška Desnice, nalazi knjiga građe, što se iz same bibliografije ne može dokučiti.

Iz svega što je o navedenoj bibliografiji do sada rečeno, može se zaključiti da je autor pri njenom sastavljanju napravio neke propuste. S druge strane ove napomene su pokazale, da je nesumljivo velik broj historičara Hrvata i Srba koji su pisali o povijesti Srba u Hrvatskoj, odnosno da je mnogo veći od onog koji je naveo Korać, čime je umjesto korisne upute o stanju historiografije o Srbima u Hrvatskoj, dao nepotpunu i posve okrnjenu informaciju, a ona može poslužiti i za neke druge neželjene svrhe, koje sa osnovnom namjenom svake bibliografije, pa tako i ove, nemaju nikakve veze.

Ivan Jurišić

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 23

ZAGREB

1990.

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka ul. 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.